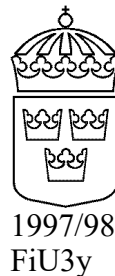

Finansutskottets yttrande

1997/98:FiU3y

Verksamheten i Europeiska unionen under 1997 (skr. 1997/98:60)

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har beslutat bereda bland andra finansutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 1997/98:60 om verksamheten i Europeiska unionen under 1997 jämte de motioner som har samband med utskottets beredningsområde. Finansutskottet yttrar sig över skrivelsen och fyra yrkanden i den med anledning av skrivelsen väckta motionen 1997/98:U26 (mp).

Finansutskottet föreslår att de i yttrandet behandlade motionsyrkandena avstyrks. Till yttrandet har fogats 5 avvikande meningar.

Regeringens skrivelse

Enligt riksdagsordningen 10 kap. 1 § skall regeringen fortlöpande informera riksdagen om vad som sker inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen samt varje år till riksdagen lämna en skrivelse med berättelse över verksamheten i Europeiska unionen. Årets skrivelse, 1997/98:60, som rör verksamheten under år 1997, behandlar Europeiska unionens övergripande utveckling, det ekonomiska och sociala samarbetet, unionens förbindelser med omvärlden, det rättsliga och inrikes samarbetet samt unionens institutioner, svenska språket och rekrytering av svenskar.

Följande avsnitt i skrivelsen berör finansutskottets beredningsområde:

- 3 Agenda 2000, i vad avser
 - 3.4 EU:s budget
 - 3.5.4 Ett större och bättre Europa
- 4 Den ekonomiska och monetära unionen (EMU)
- 7 Inre marknadens utveckling, i vad avser
 - 7.6 Offentlig upphandling
- 9 Fri rörlighet för tjänster och kapital, i vad avser
 - 9.1 Finansiella tjänster
- 11 Tillväxt och sysselsättning
- 13 EU:s budget
- 14 Åtgärder mot fusk och andra oegentligheter
- 23 Konsumentpolitik, i vad avser
 - 23.6 Finansiella tjänster
- Bilaga 6 EU-budgeten 1997

Motion med anledning av skrivelse 60

1997/98:U26 av Bodil Francke Ohlsson m.fl. (mp) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en folkomröstning skall avgöra om Sverige skall gå med i EMU,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om konvergensprogrammets krav på en minskad arbetslöshet och krav på minskad miljöskuld,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en prioriterad fråga för Sverige att driva i EU skall vara att ställa hårda miljökrav och krav på att varor är närproducerade vid varje upphandling,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om redovisningen av de faktiska kostnaderna för EU-medlemskapet.

Utskottet

Utskottet vill inledningsvis, i likhet med vad utskottet anförde i sitt yttrande över förra årets skrivelse (1996/97:FiU3y), framhålla att regeringens skrivelse om verksamheten i Europeiska unionen fyller en viktig funktion. Utskottet noterar särskilt att regeringen redovisar Sveriges ställningstagande och agerande i de frågor som behandlas i skrivelsen i större utsträckning i årets skrivelse än i tidigare skrivelser. Utskottet förutsätter att regeringen även framdeles lägger stor vikt vid att redovisa Sveriges agerande i skrivelsen.

Utskottet kan konstatera att verksamheten inom de områden som behandlas i skrivelsen och som berör utskottet redovisas på ett tillfredsställande sätt. Utskottet vill dock erinra om att som ett resultat av den regeringskonferens som avslutades i juni 1997 i Amsterdam kommer rådets befogenhet att inhämta den statistik som behövs för gemenskapens verksamhet att regleras i fördraget (jfr prop. 1997/98:58 Amsterdamfördraget s. 157–158). En mer utförlig redovisning av verksamheten inom statistikområdet kan således vara påkallad i kommande års skrivelser.

Utskottet övergår nu till att behandla de motionsyrkanden som berör utskottets område.

Folkomröstning om Sveriges deltagande i EMU*Motionen*

Enligt motion U26 (mp) innebär ett svenskt deltagande i EMU stora inskränkningar i Sveriges möjligheter att bedriva en självständig ekonomisk politik. Frågan är därför av en sådan art att ett svenskt inträde i EMU måste föregås av en folkomröstning (yrkande 3).

Utskottet anförde följande i sitt av riksdagen den 5 december 1997 godkända betänkande 1997/98:FiU9 om Sverige och den ekonomiska och monetära unionen:

Utskottet delar regeringens uppfattning att, om det efter den 1 januari 1999 bedöms lämpligt att Sverige deltar i valutaunionen, frågan skall underställas svenska folket för prövning. Som regeringen anför är det önskvärt att en sådan prövning sker i ett allmänt val, men det kan inte helt uteslutas att det i stället kan ske genom ett extraval eller en folkomröstning. Därefter ankommer det på riksdagen att fatta slutligt beslut.

Utskottet såg i sitt yttrande 1997/98:FiU1y till KU om Riksbankens ställning ingen anledning att ändra sin uppfattning i denna fråga och ser inte heller denna gång någon anledning till omprövning.

Motion U26 (mp) yrkande 3 bör således avstyrkas.

Konvergensprogrammet

Motionen

I motion U26 (mp) erinras om att Sverige i juni 1995 presenterade ett konvergensprogram med det övergripande syftet att Sverige skall uppfylla konvergenskriterierna. Motionärerna vill påminna om att konvergensprogrammet innehöll ytterligare två krav: krav på en minskad arbetslöshet samt krav på minskad miljöskuld. Dessa krav har enligt motionärerna inte uppfyllts och måste i det fortsatta arbetet prioriteras högre (yrkande 4).

Finansutskottets ställningstagande

I budgetpropositionen för år 1998 angavs att regeringens viktigaste uppgift är att öka sysselsättningen och minska arbetslösheten. Vidare redovisades i budgetpropositionen en satsning på att bygga om Sverige i en ekologiskt hållbar riktning.

Regeringen har vid fem tillfällen, i bilagor till vår- respektive budgetpropositionerna, lämnat halvårsvisa avstämningar av konvergensprogrammet. Vid det senaste tillfället, i budgetpropositionen hösten 1997, fanns en underbilaga med rubriken "Miljöhänsyn i den ekonomiska politiken".

I budgetpropositionen hösten 1996 angav regeringen att man varje halvår kommer att inför riksdagen redovisa en avstämning i förhållande till målet om en halverad öppen arbetslöshet till år 2000 (prop. 1996/97:1, s. 44). Sådana avstämningar har lämnats i bilagor till vår- respektive budgetpropositionen under år 1997.

Utskottet kan således konstatera att regeringens politik syftar dels till att minska arbetslösheten, dels till en omställning i en ekologiskt hållbar riktning. Utskottet kan också notera att regeringen fortlöpande lämnar avstämningar om konvergensprogrammet samt i förhållande till målet om en halverad öppen arbetslöshet.

Någon riksdagens åtgärd är inte påkallad av motion U26 (mp) yrkande 4 som således bör avstyrkas.

Motionen

Enligt motion U26 (mp) har EU:s regler för offentlig upphandling inverkat negativt på möjligheten att ställa miljökrav i upphandlingssammanhang. Motionärerna instämmer i regeringens skrivning om att det behövs en utredning kring vilka miljökrav som får ställas men vill gå ett steg längre. Motionärerna anser att en prioriterad fråga för Sverige att driva i EU skall vara att göra det möjligt att ställa hårda miljökrav och krav på att varor är närproducerade vid varje upphandling, även om detta innebär begränsningar av den inre marknaden (yrkande 5).

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet behandlade motioner angående miljöhänsyn vid upphandling i sitt betänkande 1997/98:FiU7 om ändringar i lagen om offentlig upphandling (s. 13–15). I betänkandet framhölls att den omfattande offentliga upphandlingen bör vara ett effektivt instrument för att påverka utbudet på marknaden så att beståndet av produkter snabbare kan anpassas till kraven på ekologisk hållbarhet.

Utskottet kunde konstatera att regeringen vidtar ett antal åtgärder för att miljöhänsyn i större utsträckning skall kunna tas vid offentlig upphandling. Utskottet redovisade t.ex. att regeringen avsåg att inrätta en delegation som bl.a. skulle vara pådrivande för en miljöanpassad offentlig upphandling.

Utskottet kan nu konstatera att delegationen har inrättats genom ett rege- ringsbeslut i januari 1998 (dir. 1998:8).

Utskottet finner inte någon riksdagens åtgärd påkallad av motion U26 (mp) yrkande 5 som därmed bör avstyrkas.

EU:s budget och återflödet till Sverige*Motionen*

I motion U26 (mp) hävdas att regeringens redovisning av EU:s budget lämnar vissa luckor. Även om Sveriges avgift och i viss mån också återflödet redovisas, anser motionärerna att även ökade administrativa kostnader, rese- kostnader etc. måste tas med i beräkningen för att det klart skall framgå vad det kostar Sverige att vara medlem i unionen (yrkande 6).

Finansutskottets ställningstagande

Av skrivelsen framgår att Sveriges avgift till EU under år 1997 enligt preli- minärt utfall för statsbudgeten uppgick till 20 181 miljoner kronor. Återbe- talningen till följd av infasningsöverenskommelsen motsvarar 661 miljoner kronor och redovisas på inkomsttitel 7000. På statsbudgeten bruttoredovisas det återflöde som administreras av svenska myndigheter, vilket innebär att betalningar från kommissionen redovisas mot inkomsttitel, medan de utbe- talningar svenska myndigheter gör på kommissionens vägnar redovisas mot

anslag på statsbudgetens utgiftssida. Alla betalningar av detta slag från kommissionen till svenska myndigheter redovisas under inkomsttitel 6000 vars preliminära utfall år 1997 uppgår till ca 8 700 miljoner kronor.

Det bör noteras att svenska myndigheter inte administrerar samtliga utgifter på EU-budgeten som riktar sig till Sverige och som alltså borde ingå i termen återflöde. Exempel på återflöde som inte går över statsbudgeten är forskningsstöd inom ramprogrammet för forskning.

Som utskottet påpekade i yttrandet över förra årets skrivelse om verksamheten i EU är återflödet till Sverige bara *ett* mått, och inte ens det bästa, på vad Sverige får ut av medlemskapet i EU. Vid sidan av betydelsen av att Sverige är med och påverkar Europas framtid, har t.ex. tillgången till den inre marknaden betydelse för vår ekonomis utveckling.

Vidare kan utskottet notera att redovisningen i skrivelsen av EU:s budget och av återflödet till Sverige är mer detaljerad än i tidigare års skrivelser (jfr skr. 1995/96:190 s. 48–50 och skr. 1996/97:80 s. 96–99).

Den svenska regeringen har tillsammans med andra medlemsländer i Ekofinrådet aktualiserat ett tak för medlemsavgiften som bl.a. syftar till att minska Sveriges nettobidrag till EU.

Utskottet finner inte något tillkännagivande av det slag som förordas i den nu aktuella motionen påkallat. Motion U26 (mp) yrkande 6 bör således avstyrkas.

Stockholm den 2 april 1998

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

I beslutet har deltagit: Jan Bergqvist (s), Sören Lekberg (s), Lars Tobisson (m), Bo Nilsson (s), Lennart Hedquist (m), Arne Kjörnsberg (s), Sonia Karlsson (s), Fredrik Reinfeldt (m), Carl B Hamilton (fp), Susanne Eberstein (s), Johan Lönnroth (v), Kristina Nordström (s), Mats Odell (kd), Sven-Erik Österberg (s), Göran Lindblad (m), Ronny Korsberg (mp) och Andreas Carlgren (c).

1. Folkomröstning om Sveriges deltagande i EMU (v, mp)

Johan Lönnroth (v) och Ronny Korsberg (mp) anser att finansutskottets ställningstagande under rubriken **Folkomröstning om Sveriges deltagande i EMU** bort ha följande lydelse:

Utskottet ser stora risker med EMU och är positivt till att Sverige inte kommer att införa euron när den tredje etappen av EMU inleds den 1 januari 1999. Ett svenskt deltagande i EMU skulle innebära stora inskränkningar i Sveriges möjligheter att bedriva en självständig ekonomisk politik. Med de långtgående demokratiska ambitioner som finns i Sverige kan det inte vara rimligt att avstå från en folkomröstning om EMU.

Vad utskottet anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Utskottet anser således att motion U26 (mp) yrkande 3 bör tillstyrkas.

2. Folkomröstning om Sveriges deltagande i EMU (c)

Andreas Carlgren (c) anser att finansutskottets ställningstagande under rubriken **Folkomröstning om Sveriges deltagande i EMU** bort ha följande lydelse:

Ett medlemskap i en ekonomisk och monetär union, med en gemensam valuta, är ett stort steg. Det är således viktigt att ett eventuellt svenskt EMU-medlemskap föregås av en folkomröstning. Det finns dock ingen anledning att utlysa en folkomröstning förrän ett medlemskap eventuellt skulle aktualiseras av en regering eller en majoritet i riksdagen.

Utskottet finner således inte att riksdagen bör göra något tillkännagivande med anledning av motion U26 (mp) yrkande 3. Motionen bör därmed avstyrkas.

3. Konvergensprogrammet (v, mp)

Johan Lönnroth (v) och Ronny Korsberg (mp) anser att finansutskottets ställningstagande under rubriken **Konvergensprogrammet** bort ha följande lydelse:

Sverige presenterade i juni 1995 ett konvergensprogram med det övergripande syftet att Sverige skall uppfylla konvergenskriterierna. Utskottet vill erinra om att konvergensprogrammet innehöll ytterligare två krav: krav på en minskad arbetslöshet samt krav på minskad miljöskuld. Utskottet anser att dessa krav inte har uppfyllts och att de i det fortsatta arbetet måste prioriteras högre.

Vad utskottet anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Motion U26 (mp) yrkande 4 bör därmed tillstyrkas.

Johan Lönnroth (v) och Ronny Korsberg (mp) anser att finansutskottets ställningstagande under rubriken **Offentlig upphandling** bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen i motion U26 (mp) att EU:s regler för offentlig upphandling har inverkat negativt på möjligheten att ställa miljökrav i upphandlingssammanhang. Utskottet instämmer i regeringens skrivning om att det behövs en utredning kring vilka miljökrav som får ställas. I likhet med motion U26 (mp) anser utskottet dock att ytterligare steg bör tas. Utskottet anser att en prioriterad fråga för Sverige att driva i EU skall vara att göra det möjligt att ställa hårda miljökrav och krav på att varor är närproducerade vid varje upphandling, även om detta innebär begränsningar av den inre marknaden.

Vad utskottet anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Motion U26 (mp) yrkande 5 bör således tillstyrkas.

5. EU:s budget och återflödet till Sverige (v, mp)

Johan Lönnroth (v) och Ronny Korsberg (mp) anser att finansutskottets ställningstagande under rubriken **EU:s budget och återflödet till Sverige** bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att avsnitten i regeringens skrivelse om EU:s budget lämnar vissa luckor. Utskottet noterar att det inte, även om Sveriges avgift och i viss mån också återflödet redovisas, görs någon komplett redovisning av hur mycket EU-medlemskapet kostar Sverige. För att en sådan redovisning skall vara rättvisande måste även de ökade administrativa kostnaderna och resekostnaderna för den statliga förvaltningen tas med i beräkningen.

Vad utskottet anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Motion U26 (mp) yrkande 6 bör således tillstyrkas.

Till utrikesutskottet.....	1
Regeringens skrivelse	1
Motionsyrkandena	2
Motion med anledning av skrivelse 60.....	2
Utskottet.....	2
Folkomröstning om Sveriges deltagande i EMU	2
Motionen	2
Finansutskottets ställningstagande.....	3
Konvergensprogrammet	3
Motionen	3
Finansutskottets ställningstagande.....	3
Offentlig upphandling	4
Motionen	4
Finansutskottets ställningstagande.....	4
EU:s budget och återflödet till Sverige	4
Motionen	4
Finansutskottets ställningstagande.....	4
Avvikande meningar	6
1. Folkomröstning om Sveriges deltagande i EMU (v, mp).....	6
2. Folkomröstning om Sveriges deltagande i EMU (c)	6
3. Konvergensprogrammet (v, mp)	6
4. Offentlig upphandling (v, mp).....	7
5. EU:s budget och återflödet till Sverige (v, mp).....	7